

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2018 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Marcin Szajner

Protokolant: Katarzyna Kunik

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 stycznia 2018 r. we W.

sprawy z odwołania S. P.

od decyzji Wojewódzkiego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...)

z dnia 20 października 2016 r. znak: (...). (...)

o ustalenie stopnia niepełnosprawności

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni S. P. wniosła **odwołanie** od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W. z dnia 20 października 2016 r., znak (...). (...), utrzymującego w mocy orzeczenie organu I instancji odmawiające wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności i zaliczenia wnioskodawczyni do wyższego niż umiarkowany stopień niepełnosprawności i domagała się jej zmiany poprzez nadanie jej znacznego stopnia niepełnosprawności.

W uzasadnieniu odwołania, wnioskodawczyni podniosła, iż nie zgadza się z opinią o stanie jej zdrowia, który systematycznie się pogarsza. Wnioskodawczyni ma duże trudności w poruszaniu się o kulach, ma coraz bardziej dotkliwe bóle rąk, kłopoty w robieniu zakupów z uwagi na chory kręgosłup. Jest jej potrzebna pomoc drugiej osoby przy ubieraniu się, sprzątaniu, umyciu okien. Ma kłopoty ze schylaniem się, zawroty głowy. Duży problem stwarza jej też choroba oczu, coraz gorsze widzenie w oku lewym.

W odpowiedzi na odwołanie, organ – Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W., wniósł o jego oddalenie, z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy zarzucił, iż skład orzekający stwierdził, że werdykt organu I instancji jest zgodny z obowiązującymi w tej materii przepisami prawa, wobec tego podtrzymał dotychczasowe rozstrzygnięcie. Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności we W. orzeczeniem z dnia 11 marca 2013 r. zaliczył stronę do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności na stałe. Strona wystąpiła z wnioskiem z 26 sierpnia 2016 r. o ponowne wydanie orzeczenia z uwagi na zmianę stanu zdrowia. Twierdzenia wnioskodawczyni nie znalazły pokrycia w dokumentacji medycznej ani w bezpośrednim badaniu lekarskim, a stopień sprawności organizmu wnioskodawczyni w świetle obowiązujących przepisów prawa, nie daje podstaw do zaliczenia do wyższego niż umiarkowany stopień niepełnosprawności.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni S. P. urodziła się (...)

W orzeczeniu z dnia 12 września 2016 r., Powiatowy Zespół d/s Orzekania o Niepełnosprawności we W. odmówił wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności powołując się na fakt, iż (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności we W. orzeczeniem z dnia 11 marca 2013 r. zaliczył stronę do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności na stałe. Strona wystąpiła z wnioskiem z 26 sierpnia 2016 r. o ponowne wydanie orzeczenia z uwagi na zmianę stanu zdrowia.

W dniu 27 września 2016 r. wnioskodawczyni złożyła odwołanie od powyższego orzeczenia organu I instancji.

Po rozpatrzeniu odwołania i poddaniu badaniom lekarskim, Wojewódzki Zespół d/s Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W., orzeczeniem z dnia 20 października 2016 r., utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie organu I instancji.

Dowód: akta orzecznicze wnioskodawczyni (załącznik).

U wnioskodawczyni w zakresie schorzeń ortopedycznych, neurologicznych i internistycznych rozpoznano wrodzoną dysplazję stawów biodrowych, stan po alloplastyce biodra prawego (2011), nasilone zmiany zwyrodnieniowe stawu biodrowego lewego ze znacznym ograniczeniem jego ruchomości po przebytej osteotomii podkrętarzowej, podmiotowy zespół bólowy kręgosłupa lędźwiowego. Sprawność ruchowa prawego biodra jest na pograniczu funkcjonalności. Stopień nasilenia tych zmian uzasadnia przyjęcie, iż wnioskodawczyni jest osobą z naruszoną sprawnością organizmu wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych. Schorzenia internistyczne nie skutkują istotnym ograniczeniem funkcji organizmu. Badaniem neurologicznym nie stwierdza się objawów uszkodzenia centralnego i obwodowego układu nerwowego. U wnioskodawczyni nie nastąpiło naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację.

Z punktu widzenia laryngologicznego u wnioskodawczyni rozpoznano obustronny niedosłuch mieszany w stopniu umiarkowanym, zawroty głowy i szum uszny. Wnioskodawczyni posiada aparat słuchowy na ucho lewe. Niedosłuchowi nie towarzyszą zaburzenia równowagi w próbach statyczno-dynamicznych. Zgłaszane zawroty głowy są pochodzenia szyjnego. Porozumienie z wnioskodawczynią bez aparatu jest dobre, mowa nie jest zmieniona niedosłuchem; jest zachowana społeczna wydolność słuchu. U wnioskodawczyni nie występują schorzenia laryngologiczne, pozwalające zaliczyć ją do grupy osób o znacznym stopniu niepełnosprawności.

W zakresie schorzeń okulistycznych stan funkcjonalny wzroku wnioskodawczyni według kryterium ostrości wzroku i stopnia zawężenia pola widzenia nie kwalifikuje jej do uzyskania znacznego stopnia niepełnosprawności z przyczyn okulistycznych.

Dowody: opinia biegłych lekarzy neurologa, ortopedy i internisty z 6.02.2017 r. (k.8-9) oraz opinia uzupełniająca z 2.11.2017 r. (k.46);

opinia biegłego lekarza laryngologa z 10.05.2017 r. (k.26-28);

opinia biegłego lekarza okulisty z 4.10.2017 r. (k.37-38);

dokumentacja medyczna wnioskodawczyni (k.25).

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Odwołanie jako bezzasadne, nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie wnioskodawczyni żądała zmiany orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W. z dnia 20 października 2016 r. przez zaliczenie jej do grupy osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2011 r., nr 12, poz. 721 ze zm.) rozróżnia trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki. W myśl art. 4 ust. 3 w/w artykułu, do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, powodującą w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaka wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Z kolei art. 4 ust. 2 ustawy do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej lub częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Natomiast zgodnie z art.4 ust. 1 cytowanej ustawy do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zatem zaliczenie do któregośkolwiek stopnia niepełnosprawności wymaga spełnienia przesłanek warunkujących jego otrzymanie, które zostały zdefiniowane w art. 4 wyżej wskazanej ustawy.

Wobec medycznej natury okoliczności spornych, które były istotne dla rozpoznania niniejszej sprawy, ich wyjaśnienie, wymagało wiadomości specjalnych i musiało znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłego sądowego.

Powołani w sprawie biegli sądowi z zakresu laryngologii, okulisty, ortopedii, interny oraz neurologii rozpoznali u wnioskodawczyni w szczególności wrodzoną dysplazję stawów biodrowych, stan po alloplastyce biodra prawego (2011), nasilone zmiany zwyrodnieniowe stawu biodrowego lewego ze znacznym ograniczeniem jego ruchomości po przebytej osteotomii podkłętarzowej, podmiotowy zespół bólowy kręgosłupa lędźwiowego, obustronny niedosłuch mieszany w stopniu umiarkowanym, zawroty głowy i szum uszny.

Każdy z biegłych stwierdził, iż stopień zaawansowania rozpoznanych schorzeń nie uzasadnia przyjęcia iż wnioskodawczyni jest niepełnosprawna w stopniu znacznym.

W ocenie biegłych orzeczenie odzwierciedla stan rzeczywisty i jest zgodne z obowiązującymi przepisami i tym są należy uznać za zasadne orzeczenie (...) z dnia 20 października 2016 r.

Sąd dokonał ustaleń stanu faktycznego na podstawie dokumentacji medycznej zgromadzonej w aktach orzeczniczych (...) i aktach przedmiotowej sprawy, które zostały sporządzone przez podmioty profesjonalne i uprawnione oraz których autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Odnosząc się do opinii biegłych sądowych Sąd uznał za wiarygodną opinię sporządzoną w toku niniejszego postępowania przez biegłych sądowych. W ocenie Sądu, wydane w sprawie opinie biegłych sądowych są rzetelne, racjonalne, wewnętrznie spójne, logiczne, oparte na dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy i Sąd w pełni podzielił dokonane w nich ustalenia, w szczególności że wnioskodawczyni jest niepełnosprawna w stopniu umiarkowanym, a zatem brak jest podstaw do wydania nowego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wnioskodawczyni

Zdaniem Sądu, brak jest podstaw do zanegowania takiego stanowiska biegłych. Tym bardziej, że wydana opinia przez biegłych sądowych zawiera pełne i jasne uzasadnienie, uwzględniające rozpoznane u wnioskodawcy schorzenia

i stopień ich nasilenia po przeprowadzonym leczeniu. Biegli sądowi obowiązani są zaś orzekać zgodnie z wiedzą medyczną, posiadanymi kwalifikacjami i obowiązującymi przepisami. Zatem ich pole orzekania nie jest ograniczone żadnymi dodatkowymi kryteriami, poza obowiązującymi przepisami. Dlatego zdaniem Sądu, sporządzonym przez biegłych opinii, nie można odmówić rzetelności i fachowości co do medycznej oceny stanu zdrowia wnioskodawczyni, w odniesieniu do obowiązujących przepisów. Tym bardziej, że są to specjaliści z dużym doświadczeniem medycznym i stażem orzeczniczym.

Wydający w sprawie opinię każdy biegły sądowy jest lekarzem niezależnym od stron i nie ma żadnego powodu, aby miał orzekać na korzyść którejkolwiek ze stron. Zgodnie z art. 282 § 2 k.p.c. w związku z art. 283 § 2 k.p.c. biegły sądowy wydający opinię w niniejszej sprawie złożył przed objęciem funkcji przysięgę, którą jest związany. Sąd nie znalazł podstaw do zanegowania bezstronności biegłego, jak i jego rzetelności przy wydaniu opinii. Opinia biegłego sądowego podlega ocenie przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c. – na podstawie właściwych dla jej przymiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażanych w niej wniosków.

Warto tutaj przytoczyć pogląd Sądu Najwyższego ujęty w wyroku z dnia 19 grudnia 1990 r. (I PR 148/90, OSP 1991/11/300) stwierdził, iż, „**Sąd może oceniać opinię biegłego pod względem fachowości, rzetelności czy logiczności. Może pomijać oczywiste pomyłki czy błędy rachunkowe. Nie może jednak nie podzielać poglądów biegłego, czy w ich miejsce wprowadzać własnych stwierdzeń**”.

Zgodnie z art. 286 k.p.c. Sąd może zażądać ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie, może też w razie potrzeby zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych- co w niniejszym postępowaniu na skutek zastrzeżeń wnioskodawczyni co do opinii biegłych neurologa, ortopedy, internisty miało miejsce. **Samo niezadowolone stron z opinii biegłych nie uzasadnia jednak zażądania dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych**, tym bardziej, gdy strony nie zgłosiły do nich żadnych szczególnych merytorycznych zastrzeżeń.

O rozstrzygnięciu sprawy i ocenie stanu zdrowia nie może w żaden sposób przesądzić **subiektywne przekonanie wnioskodawczyni** o rozmiarze schorzeń, rodzaju dolegliwości i ich wpływu na funkcjonowanie zawodowe, lecz obiektywna wszechstronna ocena biegłych lekarzy sądowych.

Sąd, w ramach zastrzeżonej dla niego swobody, decyduje, czy ma możliwość oceny dowodu w sposób pełny i wszechstronny, czy jest w stanie prześledzić jego wyniki oraz - mimo braku wiadomości specjalnych - ocenić rozumowanie, które doprowadziło biegłego do wydania opinii. Sąd czyni to zapoznając się z całością opinii, tj. z przedstawionym w niej materiałem dowodowym, wynikami badań przedmiotowych i podmiotowych. Wszystko to, a nie tylko końcowy wniosek opinii, stanowi przesłanki dla uzyskania przez sąd podstaw umożliwiających wyjaśnienie sprawy. Z tego też względu zastosowanie art. 286 k.p.c. pozostawione jest uznaniu sądu, co jednak w niniejszej sprawie – zważywszy na powyższe okoliczności – nie dało podstaw do jego zastosowania.

Warto zarazem zwrócić uwagę na to, że opinia nie stanowiła jedynej fachowej wypowiedzi na temat stanu zdrowia wnioskodawczyni. Jeszcze na etapie postępowania administracyjnego wnioskodawczyni została poddana badaniom przeprowadzonym przez zespoły lekarskie, które także wykluczyły potrzebę zaliczenia jej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Tej zbieżności ocen poszczególnych zespołów lekarskich, wydających swoje opinie niezależnie od siebie, nie można w żaden sposób deprecjonować, lecz trzeba potraktować ją jako dodatkową okoliczność przemawiającą za rzetelnością i prawidłowością opinii sporządzonych przez biegłych. Również dokumentacja medyczna przedłożona przez wnioskodawczynię nie dawała podstaw do zmiany zajętego w tym zakresie stanowiska. Nie wskazywała ona bowiem (poza ogólnymi sugestiami odnośnie kontynuacji leczenia), aby występowały u niej ograniczenia uzasadniające zaliczenie jej do wyższego, niż umiarkowany stopnia niepełnosprawności.

Podkreślenia wymaga to, iż subiektywne odczucia wnioskodawczyni co do stanu jej zdrowia nie znajdują odzwierciedlenia w dowodach z opinii biegłych sądowych i nie mogą stanowić podstaw do zmiany decyzji

Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Województwie (...) we W. albowiem Sąd orzeka na podstawie całościowego materiału dowodowego a w szczególności dokumentacji medycznej.

Z powyższych względów Sąd nie widział potrzeby uzupełniania opinii biegłej, a tym bardziej – zlecenia sporządzenia opinii kolejnemu biegłemu. Stanowisko to jest zgodne z utrwaloną w orzecznictwie Sądu Najwyższego linią orzecniczą. I tak w wyroku z dnia 15 lutego 1974 r. (sygn. II CR 817/73, nie publ.) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że dowód z opinii biegłego jak i instytutu ma szczególny charakter, a mianowicie korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą więc mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów a w szczególności art. 217 § 1 kpc. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych czy też z opinii instytutu w każdym wypadku, gdy opinia złożona jest niekorzystna dla strony. W świetle art. 286 kpc Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z dalszych biegłych lub z opinii instytutu, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności.

Analogiczny pogląd Sąd Najwyższy wyraził w wyroku z dnia 18 lutego 1974 r. (sygn. II CR 5/74, Biul. Inf. SN 1974/4 poz. 64), wskazując na to, że okoliczność, że **opinia biegłych nie ma treści, odpowiadającej stronie, zwłaszcza gdy wypowiadało się kilka kompetentnych pod względem fachowym zespołów biegłych, nie może uzasadniać przeprowadzenia dowodu z opinii dalszych biegłych. Za nieuzasadnione należy uznać stanowisko, według którego nie wolno zaniechać przeprowadzenia dowodu z opinii dalszych biegłych, jeżeli dotychczas opracowane opinie biegłych nie dają podstaw do rozstrzygnięcia sprawy w sensie wskazywanym przez stronę. Odmiennie stanowisko oznaczałoby bowiem przyjęcie, że należy przeprowadzić dowód z wszelkich możliwych biegłych, by się upewnić, czy niektórzy z nich nie byłiby takiego zdania, jak strona** (por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1974 r., I CR 562/74, nie publ.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99, OSNAP 2000/22/807; wyrok Sąd Najwyższego z dnia 10 października 1999 r., II UKN 158/99, OSNAP 2001/2/51; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2001 r., IV CKN 478/00, nie publ.).

W wyroku z dnia 21 listopada 1974 r. (sygn. II CR 638/74, OSPiKA 1975/5/108) Sąd Najwyższy podkreślił, że jeżeli opinia biegłego jest tak kategoryczna i tak przekonująca, że sąd określoną okoliczność uznaje za wyjaśnioną, to nie ma obowiązku dopuszczania dowodu z dalszej opinii biegłych.

Mając powyższe na uwadze, iż stan zdrowia wnioskodawczyni i dolegliwości jakich doznaje nie naruszają sprawności organizmu w stopniu uzasadniającym orzeczenie innego niż umiarkowany stopień niepełnosprawności oraz nie powodują istotnego obniżenia jej zdolności do wykonywania pracy Sąd **na mocy przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.** oddalił odwołanie jako bezzasadne.